

Ομιλία του Αρχιεπισκόπου Κύπρου Γεωργίου στα εγκαίνια του Εκκλησιαστικού Μουσείου Αθηάινου

[Αυτοκέφαλες Εκκλησίες](#) / [Εκκλησία της Κύπρου](#)

Ο [Αρχιεπίσκοπος Κύπρου κ.κ. Γεώργιος](#) τέλεσε τα εγκαίνια του Εκκλησιαστικού Μουσείου Αθηάινου «Αρχιεπίσκοπος Γεώργιος», την Παρασκευή, 18 Ιουλίου, στον Ιερό Ναό της Παναγίας (πλησίον του χώρου του Μουσείου). Στην ομιλία του μεταξύ άλλων τόνισε ότι “ο ρόλος ενός Μουσείου δεν εξαντλείται στην απλή φύλαξη, ούτε και στην ανάδειξη, ή στην προβολή, θησαυρών του παρελθόντος. Εκτείνεται στη διατήρηση της παράδοσής μας και στη διασύνδεση μ’ αυτή. Στη δημιουργία της συναίσθησης της ευθύνης μας απέναντι στους προγόνους, που μας άφησαν τα εκθέματα, στους απογόνους που θα τα διασώσουν, σ’ όλο τον κόσμο· στην

προβολή του πολιτισμού μας σ' όλη την οικουμένη".

Παρακάτω ολόκληρη η ομιλία:

Ξεχωριστή για την κοινότητά μας η σημερινή μέρα, για δύο λόγους. Πρώτα γιατί σήμερα τιμήσαμε, στην ημέρα της μνήμης του, ένα δικό μας άγιο, τον άγιο Φώτιο, τον εν Αθηαίνου ασκήσαντα· ένα δικό μας άνθρωπο, ο οποίος αγίασε με την παρουσία και τους αγώνες του την ανατολική, κατεχόμενη σήμερα, περιοχή της κοινότητάς μας, αυτήν που φέρει το όνομά του. Η σκέψη μας βρίσκεται σήμερα εκεί. Αναπολούμε παλαιότερες, πριν από την καταστροφή, επισκέψεις μας εκεί.

Μα και για ένα δεύτερο λόγο ξεχωρίζει η σημερινή μέρα για την Αθηαίνου. Η εκκλησία μας απέκτησε εκκλησιαστικό μουσείο, το οποίο και εγκαινιάζουμε. Ένα χώρο για στέγαση και φύλαξη κειμηλίων της, έναν άμβωνα αποστολής των μηνυμάτων της.

Δοξάζουμε τον Θεό που μας αξιώνει σήμερα αυτής της μεγάλης χαράς. Μαζί με τον προφητάνακτα Δαβίδ αναφωνούμεν: «Ενεπλήσθημεν Κύριε του ελέους σου και ηγαλλιασάμεθα και ευφράνθημεν».

Αν για κάθε εκκλησία και κάθε κοινότητα είναι αναγκαία η δημιουργία ενός Εκκλησιαστικού Μουσείου, τούτο αποτελούσε επιτακτική ανάγκη για την κοινότητά μας· μιαν κοινότητα με ιδιαίτερα βαθιά θρησκευτική παράδοση με πολλές εκκλησίες και εξωκκλήσια. Μιαν κοινότητα που ενωτίζεται, για αιώνες πολλούς, τους ασκητικούς αγώνες του σήμερα εορταζομένου αγίου. Μιαν περιοχή που, και πριν τον Χριστιανισμό, το ελληνικό πνεύμα στους Γόλγους και στη Μάλλουρα, ελαξεύθη σε μάρμαρο, εσμιλεύθη εις τους θριγγούς των ναών, εκράτησε τις επάλξεις του πολιτισμού, εσώθη με την παράδοση και αποκαλύπτεται, μέχρι και σήμερα ακόμη, με τη σκαπάνη των αρχαιολόγων. Έναν τόπο που βρίσκεται σε συνεχή διάλογο με την Ιστορία.

Ο ρόλος ενός Μουσείου δεν εξαντλείται στην απλή φύλαξη, ούτε και στην ανάδειξη, ή στην προβολή, θησαυρών του παρελθόντος. Εκτείνεται στη διατήρηση της παράδοσής μας και στη διασύνδεση μ' αυτή. Στη δημιουργία της συναίσθησης της ευθύνης μας απέναντι στους προγόνους, που μας άφησαν τα εκθέματα, στους απογόνους που θα τα διασώσουν, σ' όλο τον κόσμο· στην προβολή του πολιτισμού μας σ' όλη την οικουμένη.

Η παράδοση-απτό δείγμα της οποίας είναι τα κειμήλια διαφόρων εποχών ενός Μουσείου-εξασφαλίζει την πολιτιστική συνοχή των γενεών σ' ένα τόπο, αφού η μια

γενιά παραδίδει και η άλλη παραλαμβάνει. Συμβάλλει καθοριστικά στην οικοδομή του μέλλοντος. Εκθέτει τα επιτεύγματα κάθε γενιάς και συνδέει το παρελθόν με το σήμερα. Πιστεύω πως έχουμε υποχρέωση να διαφυλάξουμε και να προβάλουμε όλα αυτά τα οποία συνιστούν ιστορικές μνήμες και θρησκευτικές παραδόσεις, όσα έχουν υφάνει στους αργαλειούς των αιώνων την εθνική και θρησκευτική μας ταυτότητα και κρατούν σε εγρήγορση τα αντανakλαστικά της ψυχής μας, όσα αποτελούν την κατασταλαγμένη μνήμη του έθνους. Είναι υπέρτατο χρέος μας να διατηρήσουμε την εθνική και θρησκευτική μας ταυτότητα, όχι, όπως λέει και ο Ευάγγελος Παπανούτσος, γιατί πρέπει να' μαστε περήφανοι πως είμαστε μοναδικοί στον κόσμο, αλλά γιατί έχουμε την υποχρέωση να μείνουμε αυτοί που είμαστε.

Έχω την αίσθηση ότι κουβαλούμε στους ώμους μας όλη την κληρονομιά των προγόνων και ταυτόχρονα την ευθύνη να μη χάσουμε, σ' αυτούς τους χαλεπούς καιρούς του σήμερα και της παγκοσμιοποίησης, αυτά που δεν παραδώσαμε στα πολλά χρόνια της σκλαβιάς και της απομόνωσης: την εθνική και θρησκευτική ιδιαιτερότητά μας, όπως μαρτυρούνται στα κειμήλια του παρελθόντος, τα έργα των προγόνων μας. Γιατί είναι γνωστό πως λαοί που διαγράφουν από τη ζωή τους την Ιστορία και τις παραδόσεις τους, την πολιτιστική και πνευματική τους κληρονομιά, που αποκόπτονται γενικά από τις ρίζες του πολιτισμού τους, χάνουν τη συνείδηση της εθνικής και της θρησκευτικής τους ταυτότητας και διολισθαίνουν προς την ανυπαρξία και τη λησμονιά. Και είναι ιστορικά αποδεδειγμένο πως εκείνο που μας κράτησε ως Ελληνισμό στην Κύπρο και μας προστάτεψε από τα βαριά πλήγματα και τα αφελληνιστικά μέτρα των κατά καιρούς κατακτητών, ήταν η προβολή των στοιχείων της ιστορικής και θρησκευτικής μας παράδοσης, της πολιτιστικής μας κληρονομιάς καθώς και η συνειδητή προσήλωσή μας σ' αυτά.

Αναμφίβολα οι εικόνες, τα ξυλόγλυπτα, τα παλαίτυπα, τα άμφια, και όλα τα ιερά κειμήλια, που με περηφάνια προβάλλουμε σήμερα, αποτελούν στοιχεία πολιτισμού, είναι μάρτυρες των αγώνων αλλά και των αγωνιών του λαού μας. Κάθε κειμήλιο μοιάζει με μια νέα κλίμακα του Ιακώβ. Όπως δι' εκείνης «κατέβη ο Θεός», έτσι και αυτή σε κατεβάζει στα βάθη της Ιστορίας και της παράδοσής μας. Και όπως εκείνη έγινε «η μετάγουσα τους εκ γης προς ουρανόν», έτσι και αυτή μας ανεβάζει στο ύψος της τέχνης και του μυστηρίου, της γιγαντιαίας προσπάθειας απεικόνισης του θείου, του αοράτου, της μέθεξης του ακτίστου, της σύζευξης της αποκεκαλυμμένης αλήθειας με τον ελληνικό πολιτισμό και τρόπο ζωής.

Πολλοί μιλούν σήμερα για τα αγαθά της παγκοσμιοποίησης, που καταργεί σύνορα και αγνοεί εθνικές, θρησκευτικές ή άλλες, ιδιαιτερότητες. Και διερωτούνται σε τι μας χρειάζεται η Ιστορία και η προσήλωση στην παράδοση. Πρέπει, λεν, να

είμαστε πραγματιστές και όχι ουτοπιστές. Να ξεχάσουμε τους «μύθους», να αρνηθούμε το παρελθόν μας. Πάντοτε όσοι δεν είχαν ιστορία καλούσαν αυτούς που είχαν να την ξεχάσουν. Και δεν είναι δύσκολος ο συνειρμός προς τον σχετικό μύθο του Αισώπου με την κομμένη ουρά.

Η έννοια της παγκοσμιοποίησης είναι αντιφατική προς την ίδια την ανθρώπινη φύση. Η ιδιαιτερότητα είναι η πεμπτουσία της ανθρώπινης ταυτότητας. Αν η λήθη είναι ατομικό δικαίωμα των ανθρώπων, η συλλογική μνήμη αποτελεί υποχρέωση των λαών, για να μπορούν να επιβιώνουν, να παραδειγματίζονται από τα κατορθώματα των προγόνων, να μιμούνται τις αρετές και να αποφεύγουν τα λάθη τους.

Ιδιαίτερα εμείς οι Έλληνες της Κύπρου, που συναντούμε σήμερα πολλές προκλήσεις από την πολύχρονη εκκρεμότητα του εθνικού μας θέματος, εμείς οι Αθηναίτες που αντικρύζουμε και βιώνουμε καθημερινά την κατοχή, τώρα που μερικοί δεν υποτιμούν, απλώς, προγονικές αξίες, αλλά παραγνωρίζουν και Ιστορία και παραδόσεις και ξεπουλούν ακόμα και πατρογονική γη, πρέπει να βρούμε την αυτογνωσία μας μέσα από τις πηγές της ζωής μας, που είναι η Θρησκεία μας και η ιστορική ακτινοβολία του πολιτισμού μας. Και σ' αυτό τον στόχο αποσκοπεί το Μουσείο που εγκαινιάζουμε σήμερα. Ας μη ξεχνούμε ότι η βαθιά και σωστή συνειδητοποίηση της εθνικής και θρησκευτικής μας ταυτότητας-αυτά τα δύο, εδώ και δυο χιλιάδες χρόνια, συνυπάρχουν σε μια αδιάλειπτη συνοδοιπορία-, δεν είναι μόνο πηγή σιγουριάς για μας. Αποτελεί και μέτρο αυτοκριτικής από το οποίο προκύπτει η έφεση για συνέχιση της πολύτιμης κληρονομιάς μας.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα όλους τους υπευθύνους γιατί έδωσαν στο εκκλησιαστικό μας μουσείο το όνομά μου. Δεν ζήτησα, με κανένα τρόπο, κάτι τέτοιο. Ούτε και θεωρώ τον εαυτό μου κάτι διαφορετικό από σας. Αντίθετα αναγνωρίζω ότι αν ανέβηκα στις βαθμίδες της εκκλησιαστικής ιεραρχίας το οφείλω στην Αθηναϊτική καταγωγή μου. Στο ήθος και το χαρακτήρα που μου διαμόρφωσε η τριβή μου με τις εκκλησίες και την παράδοσή μας. Οφείλω πολλά στις καθημερινές ακολουθίες μας στις οποίες συμμετείχα ανελλιπώς όποτε δεν είχαμε σχολείο.

Σε αντιστάθμισμα της τιμής που μου γίνεται, παραχώρησα και προσωπικά μου αντικείμενα, δώρα που μου έγιναν λόγω του αξιώματός μου στο μουσείο. Αξιόλογοι είναι αρχαίοι αμφορείς, άλλα δώρα πατριαρχών και αρχιεπισκόπων όπως αρχαίες εικόνες, άμφια, ιερά σκεύη, ευαγγέλια, σταυροί και εγκόλπια.

Αν στο μέλλον υπάρξει σχετικός χώρος υπάρχει διαθέσιμη από μένα και μια μεγάλη

σειρά αξιόλογων βιβλίων για τη δημιουργία σχετικής βιβλιοθήκης.

Τέλος ευχαριστώ και όλους εσάς που με την εδώ παρουσία σας δηλώνετε έμπρακτα πως νιώθετε το χρέος διατήρησης της παράδοσής μας, που είναι οφειλή προς τα παιδιά μας αλλά και μνημόσυνο για τους προγόνους μας.